

JELZÉSI RENDSZER

nemzeti szabály

Dokumentum száma: VME-02-02-NS-2025/1-v.1.0.

VMB NBSZ MUNKACSOPORT

OPE albizottságból

Dr. Lakatos András elnök

Bertalan Zsolt tag

Dukáné Kovács Anna tag

Egyed Ferenc tag

Nagy Krisztián tag

SSC&RISK albizottságból

Dávid Béla elnök

Derdák Péter tag

Kiss Gábor szakértő

Imri János szakértő

VERZIÓKÖVETÉS

Kiadott verziók			
VERZIÓ	DÁTUM	VÁLTOZTATÁS	VMB HAT.SZÁM
v1.00	2025.06.20.		26/2025. (XII.05.)

TARTALOMJEGYZÉK

VMB NBSZ Munkacsoport	2
Verziókövetés.....	3
I. Bevezetés	5
II. Általános rendelkezések.....	5
1. A Nemzeti szabály célja.....	5
2. A Nemzeti szabály hatálya.....	5
2.1 Személyi hatálya	5
2.2 Tárgyi és területi hatály.....	5
3. Alapvető rendelkezések.....	5
4. Értelmező rendelkezések.....	6
4.1 Fogalom meghatározások	6
5. Jogszabályi környezet	6
5.1 Európai Unió szabályozás	6
6. Jelzési rendszer nemzeti szabályozása	6
6.1 Általános előírások.....	6
7. Jelzési Utasításhoz kapcsolódó előírások.....	7
7.1 jelzési utasítás	7
7.2 A jelzési utasítás tartalma	7
8. Jelzők alkalmazása	8
8.1 Egyéb jelzők.....	8
8.2 Jelzőeszközök, figyelmeztető jelek.....	8
III. Záró rendelkezések.....	10
1. Hatálybalépés	10
2. Felülvizsgálat	10
3. Átmeneti rendelkezések	10

I. BEVEZETÉS

A vasúti közlekedésről szóló [2005. évi CLXXXIII. törvény] 30. § (1) bekezdés b) pontjára, valamint a Vasúti Műszaki Bizottságról, a vasúti műszaki előírások és a szakmai állásfoglalások kidolgozására és kiadására vonatkozó szabályokról szóló [1/2021. ITM rendeletben] foglaltakra tekintettel és a 2016/798 irányelv alapján a Vasúti Műszaki Bizottság a következő nemzeti szabályt alkotta meg: Jelzési rendszer.

II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A NEMZETI SZABÁLY CÉLJA

Jelen Vasúti Műszaki Előírás (VME) célja, hogy meghatározza az OPE TSI nyitott kérdéseivel kapcsolatos nemzeti jelzési keretszabályokat.

2. A NEMZETI SZABÁLY HATÁLYA

2.1 SZEMÉLYI HATÁLYA

Jelen nemzeti szabály személyi hatálya az országos vasúti pályahálózat-működtetőkre (a továbbiakban: pályahálózat-működtető) és hálózat hozzáféréssel rendelkező vállalkozó vasúti társaságokra terjed ki.

2.2 TÁRGYI ÉS TERÜLETI HATÁLY

Jelen nemzeti szabály tárgyi és területi hatálya kiterjed valamennyi országos jelentőségű vasútvonalra és ezen pályahálózatokon a vasúti forgalmi szolgálat ellátására és a forgalomirányítási tevékenységre, valamint az azzal összefüggő jogokra és kötelezettségekre.

3. ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

- (1) E nemzeti szabály meghatározza a vasúti forgalom lebonyolításához kapcsolódóan a vasúti forgalmi jelzési rendszerre vonatkozó alapvető előírásokat és eljárásokat, amelyek figyelembevételével a pályahálózat-működtetők kötelesek részletes előírásokat tartalmazó közös, egységes hálózati jelzési utasítást (a továbbiakban: jelzési utasítás) készíteni.
- (2) A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 30/A.§ (2) bekezdése alapján a vasúti forgalmi jelzési rendszerrel összefüggő folyamatokat a pályahálózat-működtető jelzési utasításban állapítja meg. A pályahálózat-működtetőnek új jelzési

utasítás összeállítása vagy a Hatóság által jóváhagyott jelzési utasítás módosítása esetén, ha az a vasúti közlekedés biztonságát érinti, kockázatértékelést kell készíteni. A Hatóságnak jóváhagyásra megküldött új vagy módosított jelzési utasításhoz csatolni kell a kockázatértékelési eljárás során keletkezett dokumentumokat.

4. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

4.1 FOGALOM MEGHATÁROZÁSOK

Jelen nemzeti szabály alkalmazásában a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 2. § -ban meghatározott fogalom-meghatározásokat kell figyelembe venni.

5. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

5.1 EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁS

- Az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról és a 2012/757/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/773 végrehajtási rendelete (2019. május 16.)
- Az (EU) 2016/797 európai parlamenti és tanácsi irányelv a vasúti rendszer Európai Unión belüli kölcsönös átjárhatóságáról (2016. május 11.)
- Az (EU) 2019/773 végrehajtási rendeletnek a vonatok végét jelző zárjelzőket érintő különleges esetek fokozatos kivonása tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2021/2238 végrehajtási rendelete (2021. december 15.)
- A Bizottság (EU) 2023/1693 végrehajtási rendelete (2023. augusztus 10.) az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról szóló (EU) 2019/773 végrehajtási rendelete módosításáról

6. JELZÉSI RENDSZER NEMZETI SZABÁLYOZÁSA

6.1 ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

- (1) A vonatközlekedést szabályozó fő-, elő- és ismétlőjelzőket, a tolatási és gurítási mozgásokat szabályozó jelzőket, továbbá egyes egyéb jelzőket váltakozóan több jelzés kifejezésére alkalmassá téve, helyhez kötött jelzőként kell alkalmazni.
- (2) a) A fő-, elő- és ismétlőjelzőket vágányonként általában a pálya jobb oldalán, az önálló előjelzőt a hozzátartozó főjelzővel azonos oldalon kell elhelyezni.

- b) Az építési engedélyben meghatározott helyeken, az engedélyező Hatóság által engedélyezett esetekben a jelzők elhelyezhetők a pálya bal oldalán is.
 - c) Főjelzőre előjelzést általában azonos szerkezeti kialakítású fő- vagy előjelzővel kell adni. Eltérést a pályahálózat-működtető kérelmére a Hatóság engedélyezhet.
- (3) Nyíltvonalon kétvágányú pályán vagy párhuzamosan egymáshoz olyan közel fekvő két egyvágányú pályán, ahol a jelzők elhelyezéséhez szükséges szabadon tartandó tér a vágányok között nem áll rendelkezésre, a jelzőket a vonat által használt vágány külső oldalán kell elhelyezni.
- (4) Kettőnél több párhuzamos, egymáshoz (a fenti értelemben) közel fekvő vágány esetében, ha a vágány mellett jobb oldalon nem helyezhetők el a jelzők, azokat az úrszelvénytől jobbra függesztve, vagy a vágány fölötti tartószerkezeten a vágányok tengelyvonalában kell elhelyezni. Eltérő elhelyezést a pályahálózat-működtetőnek a jelzési utasításban kell rögzítenie.
- (5) Országos vasúti pályahálózaton a főjelzők helyét – a nemzeti sebességjelzési funkciónak megfelelően – úgy kell meghatározni, hogy azok jelzésének láthatósága, értelmezhetősége és kiértékelhetősége a vasúti jármű vezetője részére folyamatosan biztosítva legyen.

7. JELZÉSI UTASÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ELŐÍRÁSOK

7.1 JELZÉSI UTASÍTÁS

A vonatközlekedés és a tolatási mozgás szabályozására alkalmazott pályamenti jelzők (továbbiakban: jelzők), jelzőeszközök és figyelmeztető jelek színeit, jelzéseinek alkalmazását és értelmezését, valamint a vasút területén alkalmazott jelzőket, jelzőeszközöket és figyelmeztető jeleket, továbbá az ezek által adott jelzéseket, figyelmeztetéseket a jelzési utasításban kell szabályozni.

7.2 A JELZÉSI UTASÍTÁS TARTALMA

Az OPE ÁME-ban meghatározottakon túl a jelzési utasításban szabályozni kell:

- a) az utasítás hatályát,
- b) az alkalmazható jelzéseket, a jelzésadás helyét és módját,
- c) a jelzőkkel és jelzőeszközökkel adható jelzéseket, azok értelmezését, jelentését, alkalmazási helyét, módját és annak érvényességét,

- d) a hangjelzésekkel adható jelzések jelentését és értelmezését,
- e) a kézi jelzésekkel adható jelzések jelentését és értelmezését,
- f) az egyes jelzések térbeli (esetleg időbeli) érvényességét, továbbá azt, hogy mely járművekre, valamint a személyekre vonatkozik,
- g) a félreérthető, kétes, hibás vagy egy időben adott, de eltérő értelmű jelzések észlelésekor követendő eljárást,
- h) vonat elejének és végének megjelölésével kapcsolatos részletes szabályokat
- i) tolatást végző járművek elejének és végének jelzését,
- j) a tolatási mozgás közben a személyekkel elfoglalt járművek jelzését,
- k) az alkalmazható összes figyelmeztető jelet, azok értelmezését, jelentését, alkalmazási helyét és módját, továbbá a figyelmeztető jellel kifejezett figyelmeztetést és annak érvényességét.

8. JELZŐK ALKALMAZÁSA

8.1 EGYÉB JELZŐK

Az egyéb jelzők alkalmazását és helyének meghatározását a pályahálózat-működtetőnek a jelzési utasításban kell szabályoznia.

Meglévő főjelző helyett ellenőrző jelző alkalmazásához a Hatóság hozzájárulása szükséges.

8.2 JELZŐESZKÖZÖK, FIGYELMEZTETŐ JELEK

- (1) Az állomási, pálya- és vonatszemélyzet, valamint a vonatok megfigyelésére kötelezettek a vonatok közlekedésének és a tolatási mozgások szabályozására – ha szükséges – jelzőeszközökkel kötelesek jelzéseket adni.
- (2) Jelzőeszközökkel kell jelezni a vonatok menetirány szerinti elejét és végét.
- (3) Jelezni kell a vonatba nem sorozott kocsikat, ha azokban személyek tartózkodnak, vagy munkát végeznek.
- (4) Jelzőeszközökkel kell megjelölni az érvénytelen, és az üzemen kívüli jelzőket.
- (5) Jelzőeszközökkel kell fedezni a járhatatlan pályarészeket, továbbá az állomási és nyíltvonali munkahelyeken dolgozókat.

- (6) Figyelmeztető jeleket kell elhelyezni a pálya mentén a megállóhelyek, egyes jelzők, egyes váltók, egyes vágányvégek előtt, továbbá különböző veszélyes helyeknél és egyes felsővezetéki és biztosítóberendezési területek határán.
- (7) A jelzőeszközök, figyelmeztető jelek alkalmazását és helyének meghatározását az alkalmazó pályahálózat-működtetőnek jelzési utasításban kell szabályoznia.

III. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. HATÁLYBALÉPÉS

Jelen nemzeti szabály az Európai Unió Vasúti Ügynöksége (ERA) egyetértését követően a Hatóság által kerül kihirdetésre, rendelkezéseit e naptól kell alkalmazni.

2. FELÜLVIZSGÁLAT

Az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírások módosításának függvényében. Átmenti rendelkezések

3. ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK